

AIVD-toezichthouder deed zaken met Moebarak en Assad

Fox-IT in het Midden-Oosten (Samenvatting)

Het Nederlandse IT-beveiligingsbedrijf Fox-IT was van 2006 tot 2012 zeer actief op de markt van de surveillance-industrie in het Midden-Oosten. De Golfregio was een belangrijke afzetmarkt voor het Delftse bedrijf. Fox-IT gaf besloten workshops, onder meer in Syrië, Egypte, Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten, waarin het haar producten probeerde te verkopen aan overheidsinstanties, militairen en inlichtingendiensten.

In 2007 adviseerde Fox-IT haar partnerbedrijf en tussenhandelaar AGT (Advanced German Technology) over het omzeilen van het Amerikaanse handelsembargo tegen Syrië. In 2008 gaf het bedrijf een training aan de National Defence Council in Egypte, en in 2011 was Fox-IT betrokken bij de opzet van het Forensic Lab, een surveillanceproject voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken van Saoedi-Arabië.

Dit blijkt uit onderzoek van Buro Jansen & Janssen naar Fox-IT in het Midden-Oosten. Het onderzoek is gebaseerd op een grote hoeveelheid interne bedrijfsdocumenten en e-mails die het Amsterdamse onderzoeksbureau heeft ontvangen over de relatie van Fox-IT met haar partner, het Duitse bedrijf AGT.

Fox-IT is tevens werkzaam voor de Nederlandse overheid en is onder andere ingehuurd voor de beveiliging van Nederlandse staatsgeheimen. Medeoprichter (en tot 2017 directeur) van het bedrijf was Ronald Prins. Hij werd in 2018 benoemd tot lid van de TIB (Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden), de commissie die toezicht houdt op de Nederlandse inlichtingendiensten.

Verschillende westerse bedrijven zijn de afgelopen jaren in opspraak geraakt vanwege hun steun aan repressieve regimes en hun bijdrage aan de opbouw van de surveillancestaat in verschillende landen in het Midden-Oosten in de aanloop naar de Arabische Lente van 2011. Fox-IT bleef tot op heden buiten schot. De documenten die Buro Jansen & Janssen heeft ontvangen werpen een nieuw licht op de activiteiten van het bedrijf en haar contacten met repressieve regimes in de Golfregio.

Fox-IT in opspraak

In 2011, tijdens het hoogtepunt van de Arabische Lente, raakte Fox-IT in opspraak, mede naar aanleiding van Kamervragen en de *Spy Files*, door WikiLeaks openbaar gemaakte documenten over de surveillance-industrie. Hierin wordt Fox-IT genoemd als leverancier van technologie aan repressieve regimes in het Midden-Oosten. Toenmalig directeur Ronald Prins verklaarde destijds dat het bedrijf geen zaken deed met dictaturen, en ontkende expliciet dat het bedrijf zaken deed met Syrië.

Het Midden-Oosten werd vanaf 2006 een belangrijke afzetmarkt voor Fox-IT. Het bedrijf richtte zich met name op de verkoop van de FoxReplay, interceptie-apparatuur om het internetverkeer al dan niet real time te analyseren, en de Fox DataDiode, een soort éénrichtingsverkeer firewall tussen een publiek en een privaat netwerk waarmee toegang tot vertrouwelijke informatie kan worden gereguleerd.

AGT, controversiële partner

Fox-IT werkte in de Golfregio nauw samen met het Duitse bedrijf AGT (Advanced German Technology). De bedrijven sloten in 2007 een partnerovereenkomst en een reseller agreement. AGT verkoopt als tussenhandelaar technologie van westerse bedrijven door aan landen in het Midden-Oosten. Het had kantoren in Syrië, Egypte, Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten.

Tot haar klanten behoorden overheidsinstellingen zoals het Egyptische Ministerie voor Communicatie en Informatie Technologie en het Syrische staatsbedrijf STE (Syria Telecommunication Establishment), dat toezicht houdt op de telecommunicatie in het land. In de partnerovereenkomst en reseller agreement zijn geen voorwaarden opgenomen met betrekking

tot welke landen en klanten AGT de producten van Fox-IT kon doorverkopen.

Fox-IT had dan ook weinig zicht op waar haar producten terecht kwamen en voor welke doeleinden deze gebruikt werden. AGT kwam eind 2016 in opspraak na een onderzoek van Privacy International (*Open Season; Building Syria's Surveillance State*) waaruit bleek dat AGT de Syrische overheid heeft geholpen bij de opbouw van een surveillancestaat.

Besloten workshops

Van 2006 tot en met 2012 was Fox-IT aanwezig op dertien surveillancebeurzen in het Midden-Oosten, waaronder de ISS World in Dubai en Milipol in Qatar. Dit om klanten voor haar producten te vinden. Fox-IT gaf ook verschillende besloten workshops in onder andere Syrië, Egypte, Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten. Doel van deze workshops was steeds de verkoop van de FoxReplay en de Fox DataDiode.

Deelnemers aan de workshops waren voornamelijk vertegenwoordigers van militaire eenheden, inlichtingendiensten en Ministeries van Binnenlandse Zaken uit de betreffende landen. Zo namen leden van de Egyptische binnenlandse veiligheidsdienst SSIS (State Security Investigations Service) in Caïro en militairen van de SANG (Saudi Arabia National Guard), de lijfwachten van het Saoedisch Koningshuis, in Riyad er deel aan.

Omzeilen handelsembargo Syrië

Op 21 mei 2007 gaf Fox-IT een workshop in Damascus aan vertegenwoordigers van Syrische overheidsdiensten en inlichtingendiensten, zowel militaire inlichtingendiensten als de staatsveiligheidsdienst, waarmee het haar producten probeerde te verkopen. Het Nederlandse bedrijf had ook andere contacten met het land, bijvoorbeeld tijdens een workshop voor Syrische tussenhandelaren in december 2007.

In juli 2007 adviseerde Fox-IT haar partner AGT over de mogelijkheden om het Amerikaanse handelsembargo met Syrië te omzeilen. Uit e-mailcorrespondentie wordt duidelijk dat AGT en Fox-IT samenwerkten in een project in Syrië en dat AGT hiervoor servers nodig had. De e-mails bevatten geen verdere inhoudelijke details over de opdracht. Fox-IT wilde deze servers niet zelf in de Verenigde Staten bestellen vanwege mogelijke juridische consequenties in verband met het omzeilen van het Amerikaanse handelsembargo.

Fox-IT adviseerde AGT om zelf de servers te bestellen via het AGT-kantoor in de Verenigde Arabische Emiraten. Fox-IT schrijft AGT: *'We can not export USA Dell servers to Syria, so we need AGT to order them locally, or order non DELL-servers as described in the document.'*

Training National Defence Council Egypt

Fox-IT gaf in Egypte naast een aantal workshops ook van 24 tot en met 26 juni 2008 een training in Caïro aan de NDC (National Defence Council). Het betrof een forensische IT-training en consultancy. Dit blijkt uit een rekening van Fox-IT aan AGT en uit interne e-mails.

De NDC is het adviesorgaan voor de Egyptische regering, generaals van het Egyptische leger en de hoofden van verschillende inlichtingendiensten, waaronder de Egyptische inlichtingendienst SSIS (State Security Investigations Service). De SSIS is in 2011 – conform de eisen van de democratiseringsbeweging - opgeheven omdat zij zich op grote schaal schuldig heeft gemaakt aan martelingen.

Surveillance Lab Saoedi-Arabië

Tijdens de hoogtijdagen van de Arabische Lente was Fox-IT in 2011 betrokken bij de ontwikkeling van het Forensic Lab, een surveillanceproject van het Ministerie van Binnenlandse Zaken van Saoedi-Arabië. AGT en het Saoedische bedrijf TCC (Technology Control Company) waren projectleiders. Het doel van het Lab was het opzetten van een landelijk surveillancesysteem van al het internet- en telefoonverkeer, zo blijkt uit interne documenten.

Fox-IT nam in juni en juli 2011 deel aan twee bijeenkomsten op het ministerie in Riyad, alsmede een bijeenkomst in september 2011 in Berlijn en was uitgenodigd voor de inauguratie in november. Fox-IT deed tijdens de bijeenkomsten voorstellen voor de inrichting van het Lab. De betrokkenheid van Fox-IT bij het project viel samen met protesten tegen het Saoedische regime en de introductie van nieuwe wetgeving die ernstige beperkingen van de internetvrijheid met zich meebracht.

Bekenden van Fox-IT in opspraak

Verschillende westerse bedrijven zijn de afgelopen jaren in opspraak geraakt en vervolgd vanwege hun leveranties aan repressieve regimes in het Midden-Oosten. Hieronder bevinden zich ook goede bekenden van Fox-IT. Zo kreeg het Italiaanse bedrijf Area SpA in 2014 een boete van de Amerikaanse overheid vanwege het ontduiken van het Amerikaanse handelsembargo tegen Syrië.

In 2016 werd Ara SpA ook in Italië vervolgd op verdenking van schending van het Europese embargo en het leveren van telefoon- en interceptie-apparatuur aan Assad. Area SpA en Fox-IT gaven in 2007 en 2008 samen workshops in onder meer Syrië, Egypte, Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten.

Tegen een partner van Fox-IT, Utimaco, is aangifte gedaan van betrokkenheid bij oorlogsmisdaden. De Duitse justitie heeft de zaak tegen Utimaco toegevoegd aan een justitieel onderzoek naar misdaden in Syrië. Fox-IT is sinds 2006 partner van Utimaco en reseller van haar producten.

Nader onderzoek naar Fox-IT?

De waarheid over de betrokkenheid van westerse bedrijven bij de opbouw van de surveillancestaat in verschillende landen in het Midden-Oosten komt de afgelopen jaren steeds vaker boven tafel. Sommige bedrijven worden, jaren na dato, alsnog vervolgd voor leveranties aan repressieve regimes, met name Syrië. Fox-IT bleef tot op heden buiten schot.

Interne documenten en onderzoek van Buro Jansen & Janssen werpen nieuw licht op de activiteiten van Fox-IT in de Golfregio. Het Midden-Oosten was vanaf 2006 een belangrijke afzetmarkt voor de verkoop van met name de de FoxReplay en de Fox DataDiode. Nader onderzoek naar mogelijk strafbaar handelen van Fox-IT in het Midden-Oosten is dan ook op zijn plaats.

Buro Jansen & Janssen

- [AIVD-toezichthouder deed zaken met Moebarak en Assad \(samenvatting\)](#)
- [Fox-IT in het Midden-Oosten](#)
- [Documenten bij Fox-IT in het Midden-Oosten](#)